

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Brankova ulica broj 30/IV • Adresa za pošiljke: Poštanski pretnac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 7 februar 1941
God. XII • Broj 6

Nagoveštanja pred proleće

Kao god što su nekada, u idiličnim vremenima „trule predratne Evrope“ (kao što je glasila prezriva oznaka razdoblja pre 1914), već u februaru svi listovi bili puni ditiramba o lepotama budućeg proleća, tako su i danas, kad tu „trulu Evropu“ treba da zamene najsuprotnije ideologije i poretci, svi listovi puni nagoveštanja o strahotama budućeg proleća, za koje se spremaju goleme vojske i krvava obračunavanja. I što je najgore, izgleda da ta predviđanja nisu plod propagandnih senzacija, već da počinjavaju na realnim pretpostavkama, u kojima se jedna i druga zaraćena strana savršeno slažu.

Najmerodavniji krugovi na jednoj i na drugoj strani predviđaju vrlo burno proleće i još burniju godinu. U Nemačkoj se pretstojeće razdoblje označava, kao „istorijska godina novog poretka u Evropi“; a g. Čerčil iz dana u dan opominje svoje sugrađane da svaki čas mogu da očekuju akciju protiv Engleske, dok sa svoje strane podvlači, da bi ova godina imala da dovede do odluke u Africi i na Mediteranu.

Moglo bi se prema tome zaključiti da se oba zaraćena tabora slažu i u težnji za što brzim okončanjem rata, ali to nije tačno. Inicijativu za što brže okončanje, naročito u pogledu odlučnog udara, drži u rukama Nemačka, što odgovara i njenoj golemoj mobiliziranoj snazi, i strateškom položaju i diplomatskoj aktivnosti. Nemačka ima veliku vojsku, koja nije dovoljno zaposlena, koju svako odugovlačenje i raslanjavanje rata na sporedna bojišta, naročito prekomorska, ostavlja i dalje u glavnom neaktivnu; dok bi baš to otezanje pružilo Engleskoj mogućnosti da sačeka pomoć Amerike, koja je još uvek više potencijalna nego li unovčena, ali koja ima nameru da bude, i golema i efikasna. G. Hitler je sam otvoreno rekao, da na taj trenutak neće čekati skrštenih ruku, već će svoj udarac izvesti pre nego što Amerika dospe da u punoj meri izvede svoje namere.

Iz istih tih razloga engleski plan ide za tim da rasčlani rat i da odloži odluku. Na glavnom bojištu (a to je još uvek kanal La Manš, sa nemačkim planom o invaziji Engleske!) ona smatra da je već dobila mnogo, što pokušaj invazije nije usledio prošle jeseni. I ma da odlučno izjavljuje da je spremna da ga dočeka, nesumnjivo je da bi joj prijatnije bilo kad bi se odložio bar za nekoliko meseci, dok pomoć iz Amerike stane da pristize u većim količinama. To je i bio razlog, što je Engleska upotrebila nemačku metodu menjovitih akcija i iznenađenja na sporednim bojištima. Prepadima u Libiji, Eritreji, Abisiniji i Somaliji, Engleska ima za cilj, ne samo da još ovog proleća reši stvar Afrike u svoju korist, nego da time, kao i akcijama na Sredozemnom moru i u Albaniji, odvuče deo osovinske pažnje na sredozemni sektor, koji ni danas, posle svih engleskih uspeha u Africi, nije još glavni u ovom ratu. Međutim će taj sektor postati svakim danom važniji, ukoliko rat ne bi mogao da se odluči na glavnom bojištu, već bi trebao da se oduži.

Ma da je g. Čerčil već više puta izjavio, da ni invazija Engleske ne bi dovela Veliku Britaniju do kapitulacije (što punim angažiranjem Amerike i traženjem premoći u Africi, dobiva na verovatnoći!) ipak je nesumnjivo da bi ta invazija pretstavljala golemi udarac za Englesku; jednako kao što njena realizacija pretstavlja zadatak, čije teškoće nisu skrivene ni onima, koji ga spremaju. Izgleda međutim da pokušaj invazije ne mora da se odigra u samom jednom udaru; a izjave g. Noksa u Americi pokazuju, da se računa i sa više uzastopnih talasa invazije.

Oni koji nagađaju, kakva će nova bojišta da se pronađu za prolećnu aktivnost, ne moraju da budu u pravu. Prošlog proleća je položaj bio drugačiji, i niko, ko je poznavao koncepciju o munjevitom ratu, nije trebao da bude iznenađen što je, prolazom kroz Holandiju i Belgiju, postavljena za cilj kapitulacija jednog, a kako su mnogi računali, i drugog glavnog protivnika. Sada međutim, kada je ostao samo jedan glavni protivnik, zna se da put do njega vodi ipak u glavnom preko kanala. Do pre par meseci je postojao doduše i sporedni put, preko Gibraltara i Suez; ali da se ponovo dovede do te situacije, bile bi

Sokolstvo i alkoholizam su po duhu i ciljevima dve protivnosti

Mesec februar je Mesec sokolske trezvenosti. Oni sokoli koji smatraju sokolstvo kao snažno sredstvo nacionalnog napretka; oni sokoli koji su uvereni da se bez lične žrtve ne može doći do napretka u nacionalnom radu imaće mogućnosti da uđu dublje u jedan težak socijalni problem koji, po svojim posledicama i po zlu koji nanosi nacionalnoj zajednici, treba da se budno, oštro i stalno drži na oku. To je problem alkoholizma. Samo oni koji se bave sokolskim i javnim radom kao socijalnom ličnom zabavom, koji nemaju moralne hrabrosti da sagledaju društvenoj stvarnosti u oči i koji pred svim teškim perspektivama zabadaju nojevski glavu u pesak, mogu da produ tupo i neosetno pored toga velikog problema. Međutim svakom ko ozbiljno prati naš društveni život taj se teški problem alkoholizma u našem društvu sve više i više ukazuje kao jedno strašno nacionalno zlo. Treba biti u moralnom pogledu debelokožac pa ne zapaziti, kako alkoholizam sve više i više spušta svoje otrovne pipke u sve do-

mene našeg društvenog i nacionalnog života, kako prodi re u najzabačenija sela, kako lomi, kao mlad cvet, našu omladinu u početku njenoga razvoja, kako kao kolektivno zlo staje na put svim zdravim i progresivnim nacionalnim pothvatima. Ko je bolje upoznat sa našim životom u gradu i selu videće vrlo dobro kako protiv snažnog progresivnog, konstruktivnog sokolskog fronta, alkoholizam stvara jedan društveni i moralni front kome je cilj da pokida sve one plemenite klice koje zasadauje sokolstvo u naš nacionalni život koji ima za zadatak da poruši sve one osnove na kojima sokolstvo želi da postavi napredak i za zdrav razvoj našega života. Sokolstvo i alkoholizam su po duhu, po ciljevima dva društvena, moralna i nacionalna antipoda i oni se u svim pravcima najoštrije isključuju.

Stoga je sasvim razumljivo da je jugoslovensko sokolstvo uzelo za svoju dužnost vođenje oštre borbe protiv alkoholizma jer rušenjem alkoholizma sokolstvo čisti sebi put jednoj boljoj i sretnijoj budućnosti naroda. Ova go-

potrebne jake prethodne akcije. Jednako kao što bi sa engleske strane bili potrebni mnogo intenzivniji preduhvati, da se (čak i onda, kada bi stvar u Africi bila završena) rat protiv glavnog protivnika prenese na jug, ili na neko drugo područje.

Nas sve to zanima, i kao ljude i kao narod. Zanima nas zato, što bismo iz pune duše želeli, da se ratne nevolje pravdom okončaju i da proleće što je pred nama, donese čovečanstvu što manje novih iskušenja. Ali nas zanima i zato, šao smo rešeni da u čitavom tom sukobu, bez obzira kako će se razvijati, do krajnjih granica mogućnosti očuvamo svoj mir; ali još više od mira, svoju punu nezavisnost i integritet!

Dok se zaraćene strane spremaju, dakle, na odlučne udarce, NAŠE PROLEĆNE PRIPREME TREBA DA IDU U PRAVCU ŠTO ODLUČNIJE ODBRANE I ŠTO SVESTRANIJE OPSKRBE. Kao što narodna poslovice kaže: „Radi kao da ćeš sto godina živeti, a moli se Bogu kao da ćeš sutra umreti“, tako treba i mi da radimo na izgradnji i blagostanju Jugoslavije; da obrađujemo svoje njive i unapređujemo svoje gospodarstvo; da sređujemo sporove i da obogaćujemo zalihe, kao da imamo pred sobom još stotine mirnih proleća; — a da se jačamo i da smo budni, kao da već sutra može zlo da nas iznenadi! Ne budimo crnoglede, ali ne budimo ni magloglede! Nadjajmo se najboljem, ali se spremajmo i za najgore; jer tim spremanjem možemo najuspešnije da ga otklonimo. I pode li nam za rukom da taj mir očuvamo, sve to što ćemo spremiti, biće nam od vanredne koristi, da u sutrašnjoj Evropi pomognemo do pobeđe tradicionalnim etičkim principima svoga naroda, po kojima bi svi narodi bili slobodni i ravnopravni, i po kojima nikada ne bi trebalo da dođe do pokolja među njima. Ne dajmo se sugestionirati od raznih propagandi, već uložimo sve svoje snage, da se kod odlučivanja čuje i naša reč!

Седница пленума Савеза СКЈ

Савез Сокола К. Ј. сазвао је седницу Пленума савезне Управе за ДАНЕ 22 и 23 ФЕБРУАРА.

Дневни ред, место и тачно време почетка седнице јавићемо накнадно.

dina je izuzetno važna u tom pogledu zbog toga što teške spoljne prilike i velika iskušenja pred kojima stoji naša nacija sa celim čovečanstvom zahteva od svake nacije i od svakog njenog pojedinca maksimum moralne pripravnosti i intelektualne budne pažnje, najveću meru ozbiljnog i trezvenog gledanja na sve prilike oko nas, da bi se u vrtlogu događaja sačuvali jedinstvo i sloboda našeg naroda i naše države. Stoga borba protiv alkoholizma u ovim danima pretstavlja jedan od narodno-odbrambenih zadataka jugoslovenskog sokolstva i boreći se za trezvenost jugoslovensko sokolstvo osigurava one elemente od kojih zavisi borački duh i narodno odbrambena sprema našeg naroda. Sve to zajedno biće dovoljno ozbiljna opomena svima župama, društvima i jedinicama da u mesecu trezvenosti preduzmu sve čime bi se odužili ovoj velikoj zadaci sokolstva u današnjim danima. Jugoslavija treba danas trezvenu i budnu generaciju koja će čuvati njene dragocene tekovine.

BISKUP AKŠAMOVIĆ O ŠTOSMAJERU

Štosmajerov dan je proslavljen u Osijeku na naročito svečan način, naročito u krugu 15 i 31 artiljerijskog puka, koji Štosmajerov dan slave kao svoju krsnu slavu. Pored najviših predstavnika vojnih vlasti, svečanosti je prisustvovao i dakovački biskup, g. Dr. Antun Akšamović, koji je, nakon rodoljubivog govora generala Alimpića, održao također vrlo patriotski govor.

Biskup g. Alimpić je rekao da svoje prve reči upućuje dragom i ljubljenom Kralju Petru II, mudrom Knezu Namesniku Pavlu i celom domu Karađorđevića. Zatim je, u ime svoje i celoga klera, dakovački biskup čestitao slavu pukovima rekavši da time želi da podvuče svoje raspoloženje i ljubav prema hrabroj i slavnoj vojsci Kraljevine Jugoslavije.

Povodom ovogodišnjih proslava, Sv. Vlaha u Dubrovniku, i Sv. Tripuna u Kotoru

Ove godine je u Dubrovniku naročito proslavljen praznik Sv. Vlaha, u prisustvu samog hrvatskog bana, Dr. Šubašića, zagrebačkog nadbiskupa Dr. Stepinca, i predsjednika zagrebačke opštine Dr. M. Starčevića.

Kao što se moglo očekivati, dubrovačke pristalice HSS manifestirali su tom prilikom svoje zadovoljstvo zbog stvaranja Banovine Hrvatske i slavili svoje političko vođstvo, priredivši uglednim gostima svečani doček. Obzirom na sve to, kao i na činjenicu, da se još nije sleglo borbeno raspoloženje, moglo se očekivati i naročito podvlačenje hrvatsva; i mi koji imamo razumevanja za sva raspoloženja, ma koliko da drugačije gledamo — ne bismo na sve to ni reči kazali, već bismo se radovali u duši, što dubrovačke pristalice HSS, u današnjim svetskim prilikama mogu u punoj slobodi, u svojoj nezavisnoj državi da daju oduška svojim osećajima, što nije čest slučaj u drugim državama.

Ima međutim jedna stvar, koju izgleda da je zapazio i sam ban Dr. Šubašić, kao i zagrebački predsednik opštine; a to je, da u ovako svečanim prilikama, kada se slavi sloboda Dubrovnika, koji se više nego ikim, ponosio svojim „slovinjskim“ nazivom; i kada se veliča stvaranje Banovine Hrvatske, do koje je moglo da dođe jedino u nezavisnoj Jugoslaviji, — treba kazati po neku reč i o toj Jugoslaviji, te o snazi i nezavisnosti celine. Ban Šubašić je to i učinio, kao što je Jugoslaviju spomenuo i g. Starčević, — dok naprotiv niko od dubrovačkih govornika, i niko do svih onih koji su sastavljali proglose, nije to učinio; pa čak ni narodni poslanik, prof. Mišetić, kome je bar pijetet prema mrtvom ocu, ličnom lekaru i prijatelju Petra Mrkonjića, to nalagao...

Bilo je, međutim, i drugih okolnosti koje su to nalagale. Da nema ništa drugo, sem činjenice, da Dubrovnik u svakom trenutku predstavlja vrlo izloženu tačku za strane oči; i da samo snazi Jugoslavije, dubrovački svečari mogu

da zahvale što u današnjim svetskim prilikama mogu tako mirno da manifestuju, trebao je da ih uputi na to. I konačno, u Dubrovniku ima, ne mali broj Srba i Hrvata Jugoslovena (ban Šubašić je posetio i pravoslavnu crkvu), a da i ne govorimo o neizbrizivim slovinjskim i jugoslovenskim tradicijama Gundulića, Pucića, Čingrije, Vojnovića, Supila itd. Nije trebalo prezreti ni činjenicu, da su dubrovački Srbi, preko lista „Dubrovnik“, dolazak bana Šubašića pozdravili rečima, koje nisu samo lojalne, nego i tople:

„Sva naša nacionalna udruženja, a za njima stoji i naše nacionalno građanstvo, spremaju se da što srdačnije dočekaju bana, vodeći računa koliko o ličnosti velikog položaja, toliko o ličnosti koja je u teškim momentima našeg naroda junački stupila u redove boraca na solunskom frontu. Bana će svo dubrovačko građanstvo, bez razlike, iskreno i srdačno dočekati, kao što to dolikuje borcu za slobodu, koji sada s pravom stoji na čelu Banovine Hrvatske“.

Najviše pak od svega trebalo je uzeti u obzir konstatacije glavnog organa vlastite stranke, „Hrvatskog dnevnika“, koji je u oči dubrovačke proslave napisao: „S koliko će veselja i ponosa dočekati Dubrovnik bana Hrvatske, nije teško zamisliti, kad se znade, koliko je zapreka trebalo svladati, da Dubrovnik uđe u sastav Banovine Hrvatske. Kad je o tome riječ, treba s osobitim priznanjem napose istaknuti uvidavnost i objektivnost NJ. KR. VIS. KNEZA NAMJESNIKA PAVLA, koji je to pitanje konačno i pravedno likvidirao. Zato je presjekao sve intrige, koje su išle za tim, da na pitanju Dubrovnika onemogućuće politiku sporazuma, koja je DRŽAVNOJ ZAJEDNICI bila prijeko potrebna“.

Kakav je, međutim, na samom mestu proslave bio odjek tih konstatacija?!... I zar nikome nije palo na um, da se istoga dana,

u najbližem susedstvu, slavi Sv. Tripun, kod čega će učestvovati takođe zagrebački nadbiskup, i kod čega će katoličkom svecu i katoličkom nadbiskupu odati počast, ne samo kotorski pristalice HSS, već i svi Jugosloveni, a Srbi napose, uz asistenciju predstavnik Nj. V. Kralja, državnih vlasti i svih udruženja bez razlike; i da će udruženje „Bokeljska mornarica“, koju vode jugoslovenski orijentisani elementi, vrlo lojalno početi da dočeka zagrebačkog nadbiskupa?! I zašto da se, bar nešto od toga duha ne oseti i u Dubrovniku, varoši koja se nekad ponosila da je njegovo rasiđište, i kojoj svaka tesnogradost može samo da umanjati tradicionalni čar, slavu i privlačnost?!...

ГРЕСИ И ЊИХОВИ РАЧУНИ

Пишући о престанку излагања загребачке „Хрватске страже“, сплитски „Народни лист“ каже:

„Хрватској Стражи“, том главном и наборбенијем органу франковачке пропаганде у дан њене смрти морамо истакнути: *Варају се они који мисле да тај лист, зато што престаје, собом носи и цео свој франковачки рачун. РАЧУН ОСТАЈЕ ПУН И ОТВОРЕН код оних, који су га могли да затворе, не тек 29. 1. 1941, него и годину и по дана раније... Нове странице не бришу старе гријехе, а напосе ако су то и гријеси над народом...“*

Драгољуб Влаховић, нови старшина Сок. друштва Београд I

Godišnja skupština sokolske župe Celje

Veliki broj društvenih i čestih delegata prisustvovao je godišnjoj skupštini Sokolske župe Celje, koju je otvorio starešina, brat Jože Smertnik, zanosnim patriotičkim govorom. Između ostalog, naglasio je da moramo budno paziti na tudinsku propagandu i političke ribiče, koji žele uhvatiti našu omladinu u svoje ruke. Podvukao je nepolitičnost sokolske organizacije i njenu uzvišenu misiju za jugoslovenstvo i slovenstvo.

„Sokolstvo — veliki nosilac divnoga načela sveslovenskog bratstva — je pobornik i avangarda velike ideje slovenske slobode i pravde. Za tu stvar je učinilo sokolstvo mnogo, napose naše jugoslovensko sokolstvo. Njega čekaju još veliki zadaci pri odstranjivanju starog nerazumevanja, no mi verujemo u uskrs Slovenstva, koje će nakon ljutih iskušenja prečišćeno i prekaljeno stupiti po novim putevima, ka boljoj budućnosti ususet“, — rekao je brat Smertnik, gromoglasno pozdravljen.

Podneti su izveštaji o radu. Župa je odložila proslavu 30-godišnjice za mirnija vremena, ali su jubilarne proslave 50-godišnjice društava izvedene u Sokolu Celje-Matica i u Zagorju ob Savi, gde je otkrit spomenik Kralju Mučeniku. I ostale jedinice imale su uspeha u radu, uprkos prilikama. U smislu govora brata Smertnika, stavljeno je u dužnost sokolskim jedinicama, da čuvaju čistotu demokratske sokolske ideje, energično istupajući protiv svakog pokušaja uvlačenja stranih ideja u naše redove.

Doneti su važni zaključci u pogledu rada za iduću godinu, pa je jednoglasno izabrana nova župska uprava, kojoj je na čelu brat Jože Smertnik, zamenik starešine Saveza Sokola K. J. Pored ostalih, u upravi su još i sledeća braća: N. Jakil, L. Kolenc, Dr. F. Kloar, J. Toplak, M. Gruden, M. Vastič, A. Kolenc, S. Juvanc, D. Klun, C. Müller, D. Pahor, F. Vajd, V. Kovačič, A. Jesih, K. Verk, J. Tkaličec, Dr. D. Hočevar, J. Pečnik, Dr. M. Hrašovec, T. Kurnik, L. Dragar, D. Kralj, S.

Perc, Č. Sadar, S. Martelanc, K. Perc, A. Nendl, Dr. M. Orožen, Dr. L. Belle, Dr. J. Dolničar, Dr. Š. Rajh i dr.

IZ NAČELNIŠTVA SAVEZA SOKOLA

Kroz kancelariju Načelnštva prošao je veliki broj molbi za skraćeni rok u vojsci. Molbe su pregledane, neispravnosti odstranjene, neispravne molbe vraćene, a ispravne upućene na dalju nadležnost.

Konstatovano je da mnoge župe ne odgovaraju na traženja Saveznog Načelnštva do postavljenog im roka, što Načelnštvu stvara mnoge neugodnosti. Potrebno je stoga da se odgovori na traženje, pa makar to bilo i negativno. Po ovom će se skrenuti pažnja župama. Ubuduće će se preko okružnica i preko sokolske štampe iznositi imena župa, koja ne budu odgovarala na traženja Saveznog načelnštva.

Isto tako konstatovano je da mnoge sokolske jedinice i mnogi sokoli pojedinci šalju molbe na više vlasti, a ponekad i na visoke državne funkcionere izravno, što se protiv organizaciji SSKJ, koja propisuje, da takve stvari moraju ići redovnim sokolskim putem. U takvim slučajevima baš ti moloci najviše stradaju, jer se molba, ako nije poslata redovnim putem, vraća na redovni put, iz čega proizlazi, da se molba reši po mesec dana kasnije, nego bi bila rešena, da je išla redovnim putem. L. S.

JUBILEJ SOKOLSKOG DRUŠTVA CAVTAT

Sokolsko društvo Cavtat će, na dan svoje glavne skupštine, 15 februara, proslaviti i desetgodišnjicu osnivanja. To je jedno do najagilnijih i najborbenijih društava u Sokolskoj župi Mostar, koje vrlo žilavo radi, i pored svih neprilika koje mu se dešavaju, pa je imalo nameru da svoju desetgodišnjicu proslavi na vidniji način, ali mu to nije moguće. Međutim će, i pored toga, želje svih Sokola u Jugoslaviji toga dana biti uz našu braću u Cavtatu.

Највећи неимари Југославије

Оснивач, учитељ, ослободилац и ујединитељ

Један млади наш брат, Бањић Жељко, матурант, сагавно је овај родољубив напис, у соколском духу, па га радо објављујемо, осталој нашој омладини на подстрек.

I KARAЂOЂE, OCHIBACH

Као што се увек спомину главни неимари једне велике грађевине, а не сви они радници и трудбеници који су на њој радили, тако и велико дело, Југославија, има своје неимаре, највеће међу велицима. Они су јој дали обележје; они су је сачинили онаквом каква јесте, а њихова дела оставила су најдубљи траг. Неки од њих подизали су Југославију мачем, а неки речима ума и срца. Али сви они подједнако су је вољели, и зато је наша захвалност према њима једнака за све.

Било је свесних и несвесних неимара Југославије. Било их је

још тамо од првих словенских држава, па све до Тврткове државе. За нас имају исту вредност ти несвесни неимари, као и они свесни, јер су нам они доказ да је мисао слободе и јединства била нешто природно у нашем народу.

Та мисао је живела, тињала кроз стољећа и покољења, и испољавала се повремено, иако је била угушивана и спутавана недаћама живота под туђином. Али дошло је време када је она избила снажно и неодољиво, вођена природним инстинктом народа, па је добила свога вођу у личности једног човека, непосредно из народа, у Борбу Петровићу, прозваном од Турака Карађорђе. — Он је најречитији доказ како је народ у бити здрав, виталан и пун непресушиве енергије. Њега, Карађорђа, морамо увек гледати као човека кога су прилике избациле на по-

вршину, и чије је знање било равно народном. Па ипак, тај потомак црногорских горштака, био је пун иницијативе и прегалаштва. — Већ само његово занимање, показује да је то био човек умешан и да се уздигао изнад просечности. Али њега, као многе људе оног доба, мучиле су друге бриге, па је његов дух, ономе што је душа осећала, хтео да даде одушка. Зар је могуће да човек, у чијим је жилама текла хајдучка крв, мирује у таквим приликама? Не. — Он ради, спрема, договара се, купује оружје, муницију, и бива изабран у Орашцу 1804 године, јер није „био ни кнез ни хајдук, него човек из сиротинске сеоске куће, али са доста искуства у борбама, са несумњивом храброшћу и са вером у потребу борбе“. „А тада, под његовим водством, започиње борба која је показала сву истрајност Шумадије и умешност, стратешку и политичку, њеног вође. Требало је управљати том Србијом, пуној утицајних личности. Требало је све те ауторитете

скупити у једној личности, јер је то било потребно у борби показати да власт постоји, па ипак не позледити понос самих кнезова. Све је то Карађорђе чинио у интересу борбе и успеха; и када је требало показати чврсту руку, он ју је свом енергијом и показивао.

Карађорђе је ударно камен темељац Југославије, то можемо с пуним правом рећи, јер је он искресаво ону варницу, која је запалила буктињу, која је само чекала да је неко запали. А та буктиња, од његова доба, непрестано пламти, јер је то буктиња духа. Зар није он јасно целом свету, својом борбом доказао непресушиву виталност нашег народа, и његову неугасиву жељу да дође до изражаја, кроз слободу и самосталност? Зар није он отворио бујицу свега снажног и неодољивог у народу, што касније ништа више није могло обуздати; а сви настали догађаји, који су се годинама касније збивали, само су логични наставак оног првотног избијања? — Карађорђе је тиме по-

стао симбол слободе и борбе; о њему је шапутао цео народ, и сматрала су његову борбу као борбу свог живота. — И тако, иако је мали део, али најжива вији нашег народа, учествовао у тој борби, она је због симпатија које је уживала у целом нашем народу (чему служе као доказ добровољци из пречаних крајева, који су ишли под Карађорђеву заставу), постала прва јасна, отворена борба, која је имала дубоки корен у народу. А таквој једној светој борби, за коју се знало да мора доћи, могао је стати на чело човек достојан ње. Он је као заточник те борбе морао имати у себи све лепоте и врдине њене. А Карађорђе је то заиста имао. У души је својој носио оправдану тежњу народа, њој се сав предао, због чега је трпео, морао да бежи, због чега је био и погубљен, али никад, никад је није изневерио, и увек му је она била тако јасна, стварна пред очима, јер он је увек знао чему тежи, за што се бори. Карађорђе није био политичар од заната, већ правим на-

Рад на проширењу соколске организације

Да поново проструји соколски живот у местима где су соколске јединице морале обуставити деловање!

У већем делу соколских жупа и у великом броју соколских јединица парола о проширењу соколске организације у сваки кутак Отаџбине наишла је на правилно разумевање, па је позив за оснивање братстава и повереништва схваћен озбиљно и већ су учињене припреме за један плански рад у том правцу. Позив Организационог отсека Савеза сокола жупама, да именују вредне и способне чланове управе за поверенике Организационог отсека, већ је у неким жупама наишао на одзив и Савезу је за кратко време саопштено неколико повереника за организацију братстава и повереништва. Очекујемо да ће и остале братске жупе одредити лица за поверенике тако, да би Организациони отсек Савеза могао са пуном паром, по плану који је израдио, продужити посао на остварењу лозинке, која је у посланици Савеза сокола о новој години 1941 дата свима соколима, а којој је циљ, да ниједно место у Југославији не остане без соколске организације.

Месец фебруар треба да у овом послу прође у проучавању питања, како да се у местима где су се из ма којих разлога морале ликвидати соколске јединице, оснују братства и повереништва, у колико обнављање јединица у старом облику није могуће. Ма какви разлози били обустави рада појединих јединица, неће бити много тако ликвидираних јединица у чијим се местима неће моћи наћи бар једно лице за повереника, ако не буде могуће да се нађе и читав група за оснивање соколског братства. Стог ће у 90% случајева бити тешко поверовати у објашњења и правдања, по којима оснивање повереника братстава у таквим местима није могуће. Нарочито то вреди за она подручја где обустава није дошла као резултат пресије политичких прилика.

Из свих тих разлога ми верујемо, да ће месец фебруар донети нов соколски живот у многа места где је тај живот морао због ликвидирања јединица да потпуно угасне. Ми верујемо да ће у свима местима и селима где су постојала соколска друштва и чете поново да се осети соколска динамика макар и у најмањем облику, кроз повереништва и братства.

Управе соколских жупа, друштва и чета треба стога да прегну да остваре овеј фебруарски део плана Организационог отсека о проширењу соколске организације у нашој држави.

Br. Dr. O. Gavrančiću oduzeto beležništvo

Nedavno su novine objavile vest, da je postavljen čitav niz novih javnih beležnika u Banovini Hrvatskoj. Istodobno su prestali biti javni beležnici mnogi, koji su to zvanje do sada dugi

niz godina vršili a među njima, (kao što to javlja beogradsko »Vreme«) i brat, Dr. Oton Gavrančić, starešina Sokolske župe Zagreb i zamenik starešine Saveza Sokola K.J. Prema tome je brat Dr. Gavrančić lišen svog dosadašnjeg dugogodišnjeg poziva, koji je sa najvećom saveznošću vršio.

родни борац, коме није стало до части и власти.

Да је Карађорђева борба забринула, снажно заинтересовала и службени Беч, види се најбоље по разним извештајима које су слали команданти са границе. Беч је ишао тако далеко, да је забранио растурање Карађорђеве слике, — Беч је почео да говори о веленздаји, и његове бојазни нису биле неоправдане. У Срему и у Банату дошло је до правих побуна, које су имале политичку позадину у српском устанку, а дело су биле Карађорђевић пријатеља. То узбуђење прешло је и на Босну и Херцеговину. За све то Карађорђе је добро знао, чак је и своје људе тамо слао да извиде ситуацију. Све се то ипак најстварније манифестовало, када су се Карађорђе и Владика Петар II Петровић срели са војскама код Сјенице, 1809 године, и тиме симболисали везу између Србије и Црне Горе.

Оснивањем Наполеонове Илирије заинтересују се Карађорђе и Совјет, те шаљу Рада Вучини-

ћа Наполеону, да га у њихово име замоли за покровитељство. Они обећавају Наполеону да ће и сва остала братија њихова, која живе у Босни, Херцеговини и у Мађарској, чак и Бугари, поћи њиховим стазама. За то ће „велика нација“, кад буде имала под „својим барјацима и ове славенске народе“, потрести непријатељима Француске. Из тога се види, како су далеко гледали Карађорђе и узпозителствујући Совјет. Како су логично резоновали, тежећи да се напре сви славјански народи уједине, па ће лакша бити њихова борба. Значи да су осећали потребу за народно уједињење.

У другој инструкцији Рада Вучинићу пишу Карађорђе и Совјет о новој Илирији, где живе њихови суплеменици, и о жељи да се ставе под протекторат, јер не желе одвојити своју судбину од судбине Илирије, где је иста вера, исти језик и исти народ. Ово је још једна потврда о далековидности Карађорђевој и познавању прилика и догађаја у крајевима изван

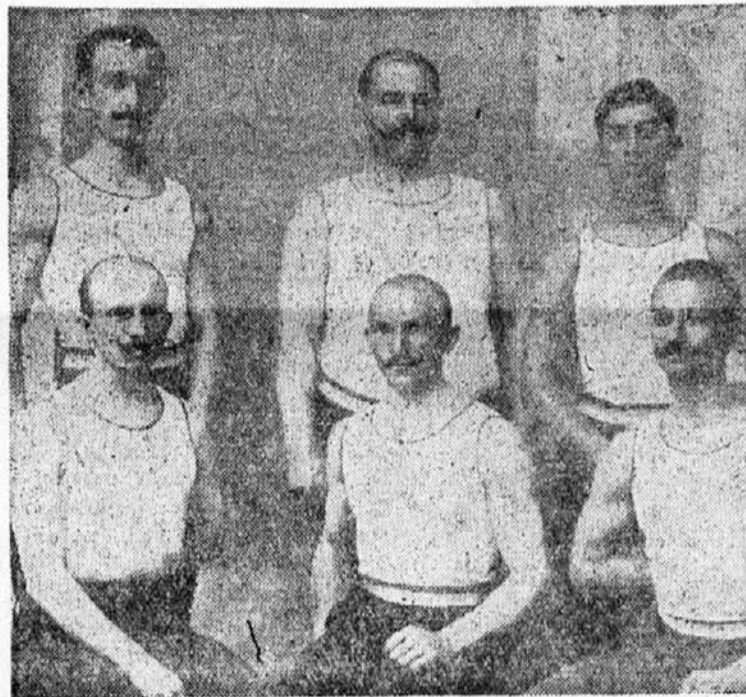
Умро је соко дужом и шелом брат, МИЛОШ П. РАДОЈЛОВИЋ

После дужег и тешког боловања растао се са животом, 3 месеца, узоран брат и Соко, инжењер Милош П. Радојловић, ранији члан Техничког одбора Савеза соколских друштава »Душан Силник«, у предратној Србији, а ревносан члан, до своје смрти, Соколског друштва Београд — Матица.

Рођен у патријархалној кући Радојловића, 2 августа 1876, у Београду, млади Милош после савршене гимназије отишао је у Немачку, у Карлсруе, где је завршио Високу техничку школу и постао машински инжењер. Још као гимназијалац био је члан Витешког друштва »Душан Силник« у Београду, а као студент узео је активног учешћа у атлетским клубовима у Немачкој, где је постигао завидне успехе. На V слету немачких друштава, 1901 г. добио је прву награду у бацању камена. Усавршавајући се даље пошло му је за руком да на атлетском митингу у Кајзерслаутерну поправи немачки рекорд у бацању камена, од 33 1/2 фунте,

на 7,50 метара. На спортској свечаности у Карлсруу, 15 септембра 1907 г. потукао је оба немачка рекорда у бацању чекића, у чему је био особити мајстор. Чекић од 5 килограма бацио је једном руком 37 метара (стари рекорд 33,50 м.), а чекић од 7 кила 30,50 метара (стари рекорд 26,50 м.). Поред других награда, добио је и почасну награду баденског принца Макса, на олимпијским играма у Карлсруу 1904.

По повратку у Србију ступио је у Хрвачко-атлетски клуб »Душан Силник« у Београду, а када се 1909 г. извршило спајање Сокола и Душановаца у једну организацију, у Савез соколских друштава »Душан Силник«, изабран је за члана савезног Техничког одбора, где је лојално и братски сарађивао. Од тада је почивши брат Радојловић телом и духом припадао Соколству, коме је остао веран до последњег даха. Увек ведар и насмејан, одушевљен за све што је национално и словенско, својим високим и витешким држањем у соколској

Технички одбор Савеза соколских друштава Душан Силник 1911 г. — Стоје: Сретен Станић, који туо на Брегалници 1913., МИЛОШ РАДОЈЛОВИЋ, и Милин Милодраговић. — Седе: Михајло Градојевић, Мирослав Војновић и Љубомир Ивковић.

стаје вођ Хетерија, прима њихов план о општем балканском устанку те много делује у том правцу! Помогнут од удружења, прелази границу Србије, на које је знао да га то може стати главе. Јавља се Милошу и позива га на договор о устанку, али се Милош плаши за власт. Народ би свакако радије имао за вођу енергичног и агилног Карађорђа који му је био у живој успомени, него Милоша, силника и, по народном мишљењу премало активног и спорог.

Милош је убио човека, већ помало старца, уништио је један плодан, дивовски живот, али успомени на њега није могао уништити. Карађорђе је у народном предању остао право оличење борца. Био је први неимар Југославије, упаливши прву искру слободе. Целим својим животом показао је којим путем треба да се иде слободи и јединству.

Вршац.

Жељко Баћић, матурант.

(Наставиће се)

униформи, он је привлачио погледе маса, а громким гласом и искреним одушевљењем умео је, као одличан говорник, да заталаса хиљаде слушалаца. У прошлим ратовима за ослобођење и уједињење учествовао је као резервни официр у чину мајора, а његове јуначке груди красиле су: орден Белог Орла с мачевима, Карађорђева Звезда, Албанска Споменаца, орден Светог Саве и Југословенска Круна III реда.

Иако већ болестан, ослањајући се о штап дошао је на прошлогодишњу смотру соколску, коју су по наређењу Савеза одржавала сва наша друштва, да би извршио своју дужност и при прозивци узвикнуо: »Овде сам!«

На импозантном погребу, 4 ев. м., поред многобројних пријатеља и познаника поч. брата Радојловића београдско Соколство је било видна учешћа. Топлим говором опростио се са братом Милошем у име Савеза С. К. Ј. брат др. Милорад Драгић, у име Соколског друштва Београд-Матица брат Мирко Стојановић; у име пријатеља широм Југославије уредник »Соколског Гласника« брат Нико Бартуловић, а сам тада: проф. Миле Павловић (у име Нар. Одбране), Душан Никољевић, Иса Протић, итд.

Смртју брата Радојловића Југословенско Соколство изгубило је искреног и одушевљеног поборника наших соколских стремљења, а престоница Београд маркантног претставника наше предратне родољубиве генерације, која се руководила геслом: »Јединство пре свега, Отаџбина изнад свега!«

М. Гр.

Вести из соколске жупе Скопље

У току фебруара Начелништво соколске жупе Скопље одржаће предљачко-одбранбени течај за чланове и старији мушки нараштај. Очекује се да ће течај имати велики одзив. Свако друштво може да пошаље два до три најбоља сокола. Течајци ће становати у Жупском дому где ће имати бесплатно стан и храну.

Веома напредна соколска чета села Елеза, на чији се рад у више махова освртала наша штампа и о чијим је ванредним успесима јављено и преко радија, одлучила је да подигне споменик захвалности Блаженопочившем Витешком Краљу Уједињитељу. Споменик ће бити подигнут из средстава чете, скроман, али ће бити врло леп, а биће подигнут у средини села.

Село Мрзенци, у околини Београда, има врло напредну Соколску чету, која ради активно на свим пољима соколске делатности. Чета је у прошлој години послала на калемарски течај три брата, која су дошле обучила калемљењу чланство чете и са њима извршила калемљење дивљака по селу у великом броју. Чланство се редовно окупља у чети, вежба и слуша пригодна предавања.

У селу Коњском, Београдски срез, основана је ових дана нова Соколска чета. У чету се уписао велики број сељака, који показују интересовање за соколски рад, па се очекује да ће чета имати успеха у свом раду. Чета је одржала и своју оснивачку скупштину на којој је изабрана управа.

Veliki uspeh smučarskih utakmica za prvenstvo Saveza Sokola K. J.

U dane 1 i 2 februara održane su, u Kranjskoj Gori i Planici, VIII smučarske utakmice za prvenstvo Saveza sokola Kraljevine Jugoslavije.

Prvog dana su bile utakmice tročlanskih patrola članova sa gađanjem na daljini od 12 kilometara; utakmice tročlanskih patrola starijeg muškog naraštaja 16—18 god.) na 6 kilometara; utakmice mlađeg muškog naraštaja (14—16 god.) u tročlanskim patrolama na 3 kilometra. Zatim štafete utakmice članica 3×3 kilometra, kao i štafeta ženskog naraštaja 3×2 kilometra.

Drugog dana, u 10 časova: veleslalom članova na 3 kilometra; veleslalom muškog naraštaja starijeg i mlađeg na 1—2 kilometra; veleslalom članica na 2 kilometra i veleslalom ženskog naraštaja na 1 kilometar. — A u 11 časova: članice i ženski naraštaj smuk za početnice 1—kilometra. U 14 časova mlađi muški naraštaj skokovi, u 14,30 članovi skokovi, a u 14,30 stariji muški naraštaj skokovi.

Utakmice je otvorio Savezni načelnik Ivan Kovač, istaknuvši momente koje sokolstvo vidi pri upražnjavanju ove grane telesnog vaspitanja. Poželeo je da se bore viteški, kako to dolikuje pravim sokolima. Zatim je, uz zvuke državne himne, podignuta državna zastava, pa je prvi zamjenik starešine Saveza, Dr. Vladimir Bejačić pozdravio takmičare, i delegate vlasti i brojne posmatrače.

Vođstvo utakmica bilo je sastavljeno ovako: voda savezni načelnik Ivan Kovač; vodnica načelnica Saveza SKJ, Elza Skalarjeva; stručni voda Avgust Ravhekar, pročelnik smučarskog oteška sokolske župe Kranj. Sem toga su, kao vodnici nastupa, sudije na startu, pruzi i cilju, merioci vremena, zapisničari, nadzornici pruga i kontrolori nastupili: Šega Boris, Bogataj Tone, Rabič Maks, Žgur Mirko, Paljaruci Istok, Humr Lovro, Vidic France, Kerštajn, Lavtižar, Prmun Tajnik, Majnik, Horvatova, Nučić, Glažar, Pečnikova, Pečar, Skovranova, Praprotnik, Bovk, Buh, Pristov, Sorgo, Iskra, Svetlin, Antonič, Medjova, Možinova, Balanč, Žerjav, Pernuš, Zupan, Klofutar, Rutara i dr. Svima njima pripada priznanje za odlično sprovođenje ovih utakmica.

Utakmice tročlanskih patrola članova na 12 kilometara sa gađanjem i nošenjem tereta od 10 kilograma imali su nastup kod železničkog podvoza pod Kranjsko Gorskim smučarskim vežbalištem. Isto tako tu su imali nastup i stariji naraštaji u patrolama na 6 kilometara. Mlađi muški naraštaj, članice i ženski naraštaj imao je start kod „Petrova“. Za veleslalom, u nedelju, članovi i stariji muški naraštaj imali su start na „Kranjsko gorskem preseku“. Mlađi muški naraštaj, članice, ženski naraštaj imali su start nad „Petrovom“. Skokovi za članove i stariji muški naraštaj održani su na skakaonici u Planici, za mlađi naraštaj na skakaonici Kranjsko-Gorskoj.

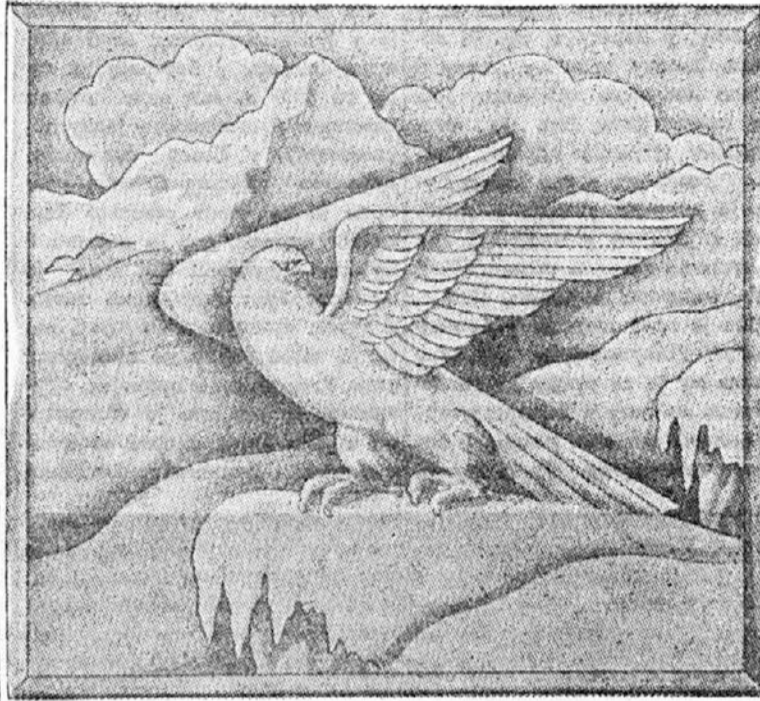
Ukupno se takmičilo 565 takmičara i takmičarki.

Po broju takmaka i takmičarki pokazuju ove utakmice značajan uspeh i dokazuju, da sokolske župe Dravske banovine imaju sve uslove za organizaciju ovako lepog sokolskog sleta. Sama sokolska župa Kranj postavila je 325 takmičara i takmičarki, župa Celje 45, župa Ljubljana 30, župa Maribor 23, župa Beograd 20, župa Novo Mesto

U veleslalomu članova i muškog naraštaja startovalo 238 takmičara. Na cilj stiglo 230 takmičara.

U veleslalomu članica na 1—2 kilometra startovalo 20 članica. Na cilj su stigle svih 20 članica.

U veleslalomu ženskog naraštaja na 1—2 kilometra startovalo 10 takmičarki. Na cilj stiglo svih 10 takmičarki.

Vinjeta sa plakata za Savezne smučarske utakmice

16, Zagreb 14, Sušak 4, Varaždin 4, Skoplje 1. Kad se uzme, da su mnogi takmičari i takmičarke nastupili i u dve i u tri discipline, proizlazi da je u svima disciplinama nastupilo 565 takmičara i takmičarki.

U tročlanskim patrolama članova na 12 kilometara sa gađanjem startovalo je 25 patrola. Na cilj su stigle 23 patrole. 1 je diskvalifikovana.

U tročlanskim patrolama starijeg muškog naraštaja na 6 kilometara startovalo je 14 patrola. Na cilj su stigli svih 14 patrola. 1 je diskvalifikovana.

U tročlanskim patrolama mlađeg muškog naraštaja na 3 kilometra startovalo je 14 patrola. Na cilj je stiglo 12 patrola.

Ukupno startovalo u patrolama 53 patrole, na cilj stigle 49 patrola, dakle u patrolama učestvovalo ukupno 169 takmičara: članova, starijeg i mlađeg naraštaja.

U takmičenju štafeta članica na 3×3 kilometra startovalo je 9 štafeta. Na cilj je stiglo 8 štafeta.

U takmičenju štafeta ženskog naraštaja na 3×2 kilometra startovalo je 7 štafeta. Na cilj stiglo svih sedam štafeta.

U štafeti takmičilo se ukupno 16 štafeta, koliko je startovalo, na cilj stiglo 15 štafeta članica i ženskog naraštaja. U štafeti učestvovalo ukupno 48 takmičarki.

U veleslalomu članova na 2—3 kilometra startovalo je 108 takmičara. Na cilj stiglo 101 takmičar.

U veleslalomu starijeg muškog naraštaja na 1—2 kilometra startovala 79 naraštajca. Na cilj stiglo 78 naraštajca.

U veleslalomu mlađeg muškog naraštaja na 1—2 kilometra startovalo 51 takmičar. Na cilj su stigli svih 51 takmičara.

U veleslalomu članica i ženskog naraštaja startovalo 30 takmičarki. Na cilj su stigle sve.

U smuku za početnice na 1—2 km startovalo 16 članica. Na cilj stigle sve.

U smuku za početnice na 1—2 kilometra startovale 22 naraštajke. Na cilj su stigle sve. Ukupno u smuku startovalo 38, na cilj stiglo 38.

Skokovi: skakalo 30 članova, 4 starija i 18 mlađih naraštajca. Ukupno 52 skakača.

Pobednici:
Patrole članova 12 km.: župa Kranj, koju su sačinjavali poznati naši takmičari: Zemva Lovro, Klančnik Gregor i Klančnik Lojze.

Stariji muški naraštaj patrole na 6 kilometara: Bohinjska Bistrica.

Mlađi muški naraštaj, patrole na 3 kilometra: Mojstrana.

Članice, štafeta 3×3 kilometra: Radovljica.

Ženski naraštaj 3×2 kilometra: Bled.

Veleslalom: članovi 2.800 m. visinska razlika 380 m: Kavčič Bojan, Kranjska Gora.

Stariji naraštaj, 1200 m. visinska razlika 180 m: Umlej Tinček, Radovljica.

Mlađi naraštaj: Radivojević Borivoj, Kranjska Gora.

Članice: Jamnik Zdenka, Kranj. Ženski naraštaj: Kapus Ivanka, Bled.

Smuk za početnice: članice Perc Mara, Radovljica.

Ženski naraštaj: Miculinić Breda, Bled.

Ove savezne smučarske utakmice, osme po redu, predstavljaju i po broju takmičara i takmičarki i po svojoj organizaciji, jednu od najuspešnijih zimskih priredaba kod nas. Organizacija, i pored tolikog broja takmičara,

i pored izvesnih malih poteškoća u nastanbi i prehrani, izvedena je na opšte zadovoljstvo. Za ovo ide zasluga u prvom redu Otešku za zimske grane sokolske župe Kranj, kao i svim ostalim faktorima.

Sokolstvo je i ovog puta dokazalo, da je njegov sistem rada svestran, potpun i uspešan; te da smučarstvu pridaje prvorazredni značaj, obzirom na njegovu narodno-odbranbenu važnost, lepotu i praktičnost.

Ovim sokolskim utakmicama prisustvovali su i ugledni izaslanici, među kojima i zastupnik g. Ministra Vojske i Mornarice, pukovnik g. Milan Kocič, komandant i planinskog puka delegat ministra fizičkog vaspitanja, dr. Narandžić, Sokolsku župu Kranj, starešina Špica i t.d.

Tehnički rezultati ovih utakmica su sledeći:

Rezultati

A) PATROLNO TRČANJE SA GADANJEM

a) Članovi (12 km.)

I. Župska patrola Kranj 48.21.4 min.

Zemva Lovro, Gorje, Klančnik Lojze, Mojstrana; Klančnik Gregor, Mojstrana.

II. Blejska Dobrava 55.49.4 min. Kersnik Vlado, Selan Jože, Zupančič Ciril.

III. Rateče—Planica 57.02 min. Keršbejn Andrej, Rožič Janes, Kopavnik Alojz.

b) Muški naraštaj od 16 do 18 godina (6 km)

I. Bohinjska Bistrica 27.40.2 m. Vojvoda Franc, Kafol Darinko, Böhm Ferdo.

B) ŠTAFETNO TRČANJE

a) Članice 3×3 km

I. Radovljica 46.15 min.

Langus Mira, 14.47(II), Prešeru Tončka, 1.39, Bajželj Ivanka, 14.49(III).

II. Kranj 48.00 min.

Nučič Savi, 17.49, Florjančič Ančka, 14.07 (I), Vilfan Milena, 16.15.

III. Maribor 48.29 min.

Šentjurs Mira, 15.15, Černič Barica, 17.35, Mihorko Vida, 15.39.

b) Ženski naraštaj 3×2 km

I. Bled 26.16 min.

Palhartinger Meta, 8.30, Dolar Anica 9.17, Sever Pavla 8.29.

II. Bled 26.20 min.

Kapus Ivanka 9.17, Pernuš Marjana 8.55, Miculinić Breda 8.08.

III. Podnart 26.46 min.

Sušnik Tončka 9.50, Bešter Marica 9.11, Finžgar Dragica 7.45.

C) VELESALOM

a) Članovi, 2.800 m. visinska razlika 380 m.

I. Kavčič Bojan, Kranjska-Gora 3.06 min. II. Levstik Alojz, Nanšica 3.09.3, III. Grabnar Ljubo, Preddvor 3.12.2.

b) Muški naraštaj od 16 do 18 dina 1.200 m. visinska razlika 180 m.

I. Umlej Tinček, Radovljica 1.33.4 min. II. Višter Marjan, Jesenice 1.37 min., III. Hladnik Damjan, Ljubljana I 1.37.6 min.

c) Muški naraštaj od 14 do 16 godina

I. Radivojević Borivoj, Kranjska-Gora 0.45 min., II. Pleško Marko, Kranj 0.48.2, III. Čeren

Takmičarke u Saveznim smučarskim utakmicama na Planici

II. Kor. Bela—Javornik 29.20 m. Knific Drago, Valentar Ciril, Klinar Anton.

III. Župska štafeta Celje 31.19 min.

Božić Milan, Celje I, Cajnko Zvonko, Celje, Matica, Čatar Anton, Griže.

c) Muški naraštaj od 14 do 16 godina (3 km.)

I. Mojstrana 14.16 min.

Potočnik Pavel, Brežan Valentin, Bizjak Ilek.

II. Mojstrana 15.55 min.

Urbas Kandi, Dornič Boris, Razbovšek Josip.

III. Mojstrana 17.05 min.

Klančnik Ervin, Magnik Marijan, Krznarić Pavel.

Videk, Kranjska-Gora 0.50 min.

d) Članice
I. Jamnik Zdenka, Kranj 1.00, II. Pohar Silva, Jesenice 1.03, III. Katnik Vida, Jesenice 1.05 min.

e) Ženski naraštaj

I. Kapus Ivanka, Bled 0.40, II. Pernuš Marjana, Bled 0.46, III. Stovišek Nuša, Kranj 0.56 min.

D) SMUK ZA POČETNICE

a) Članice

I. Perc Mara, Radovljica 0.39, II. Čop Zalka, Bled 0.41.1, III. Zvan Angela, Maribor I. 0.42.3 m.

b) Ženski naraštaj

I. Miculinić Breda, Bled, 0.38.1, II. Vidic Slavka, Kranjska-Gora 0.39, III. Benedik Stana, Stražišče 0.40.2 min.

Ivan Sedlaček

На почетку завршне године Соколске Петрове петољетнице

Ушли смо у завршну годину наше Петољетнице, коју смо себи ставили у задатак и у којој смо се заветовали извршити многе лепе, корисне, а у многим јединицама и неопходне потребне послове. Завршетак Петољетнице смо везали за дан знаменит и важан не само за Соколство, него и за цео наш народ и нашу дивну отаџбину.

У овој последњој години Петољетнице, у времену које нам још стоји на расположењу до знаменитог дана, имамо пред собом још много послова да их савесно, тачно и на време извршимо. Пре свега потребно је да свака соколска јединица одмах пажљиво и критички прегледа, утврди и среди ШТА ЈЕ ИЗВРШИЛА ОД ПОСЛОВА ПЕТОЉЕТНИЦЕ И ДА ТО ДОСТАВИ СВОЈОЈ ВИШОЈ ЈЕДИНИЦИ. Чета треба да доставе својим матичним друштвима, друштва Жупама, а Жупе Савезу.

Да се сав тај материјал прегледа, распореди, среди и прикаже како треба и како је у своје време одлучено, и како је то и потребно, требаће доста времена и рада, те је потребно да сви подаци на време Савезу дођу. У овоме смислу Савез је већ послао свима јединицама апел и позив својом окружницом и сад је на братским јединицама да схвата и изврше тачно и на време своју дужност. ОД ТОГА ЋЕ ЗАВИСИТИ, ХОЋЕМО ЛИ МОЋИ ДАТИ НА ВРЕМЕ И КАКО ТРЕБА ТАЧАН ПРИКАЗ НАШЕ ПЕТОЉЕТНИЦЕ.

Затим у овом пролећном, па и летњем времену које је пред нама има још могућности да и појединци и соколске јединице могу извршити доста лепих и корисних послова, па не треба да пропусте да то и учине. Нарочито има много лепих корисних и неопходних послова, који могу браћа у четатама, а и саме чете извршити, а који се и извршују највише у пролеће. За ове нове послове, које појединци или јединице изврше, у колико се њима податци мењају, могу се и накнадно доставити. НЕ ТРЕБА НИКАКО СХВАТИТИ ДА СУ СА ЗАВРШЕТОМ ОВЕ ПЕТОЉЕТНИЦЕ НАША ДУЖНОСТ И ЗАДАТАК ЗАВРШЕНИ. Не, послао се и даље продужује. Ова Петољетница спојена са значајним даном КРАЉЕВА ПУНОЉЕТСТВА, само је прва, и ПРИПРЕМА ЗА НОВЕ КОЈЕ ДОЛАЗЕ. Све послове, не само оне значајније као што су подизање домова, вежбалишта и др. који изискују већа материјална средства, но и све друге који се могу извршити снагом и средствима појединаца и јединица, треба да наставимо са пуно истрајности, стрпљења и пожртвовања. Ми изграђујемо зграду и стварамо дело, које треба да стварају многе генерације непрекидно. Ми изграђујемо бољу будућност своју и оних који за нама долазе. Ми хоћемо тим радом да створимо и себе и оне који долазе и бољима и благороднијима и племенитијима, него што смо били и него што смо сада. Ми радимо на развијању снаге тела и духа и развијању јаког осећања за све што је лепо, честито и племенито. РАДИМО НА СТВАРАЊУ БОЉЕГ НОВЕКА, А ТАЈ РАД МОРА БИТИ

СТАЛАН И БЕСПРЕКИДАН, и не може се завршити у једној петољетници, па ма како да би она била извођена и под најповољнијим приликама, а још мање кад се изводи под врло тешким и непогодним, и ма како она била капорна и са најбољим резултатима.

Да би дала полета раду на завршетку Петољетнице, да би дала потстрека за рад и у НОВОЈ ПЕТОЉЕТНИЦИ, да би скренула пажњу на то како нисмо ни 550-годишњи дуг захвалности својим великим претцима одужили, и да би омогућила свима појединцима и свим јединицама, а нарочито онима који су пропустили да у Петољетници ураде колико су могли и требали, Савезна скупштина је прихватила предлог да Соколство узме иницијативу и изведе у завршетку Петрове Петољетнице једно заједничко дело, са свима установама националним, хуманим, витешким и другим. Одлучила је да у овој години завршетка своје Петољетнице и Краљевог Пунољетства предузме рад на ПОДИЗАЊУ СПОМЕН БЕЛЕГА НА КОСОВУ ПОЉУ, НАЈВЕЋЕМ ХЕРОЈУ СЛАВНЕ КОСОВСКЕ БИТКЕ, МИЛОШУ ОБИЛИЋУ, И СВИМА ВЕЛИКИМ ЈУНАЦИМА И МУЧЕНИЦИМА СЛАВНЕ КОСОВСКЕ БИТКЕ.

Исполниска снага нашег народа, издржљивост у вековима ро-

бовања и борбе до ослобођења и уједињења, налазили су и имали подлогу у славној Косовској битци и подвизима њених великих јунака. У временима робовања није се ни могло ни смело, у времену од ослобођења до данас није се стигло да се подигне прстојан белег-споменик у знак народне захвалности делима и спомену Косовских дива јунака. Соколство је позвано да у заједници са целим народом а посебно са свима друштвима и установама изврше дуг народне захвалности баш у овој значајној години. Времена која преживљујемо такође нам указују на неизвршену дужност.

Сви појединци и све јединице треба да прихвате ову одлуку Савезне скупштине не као наређење, не ни као апел, него као своју личну чврсту одлуку и свету дужност, којој ће се посветити са највећом ревношћу и пожртвовањем. Сви треба да настану да ова дивна и племенита замисао буде остварена још у овој години до дана Краљевог пунољетства. Тада ћемо ведријег чела и светлијег образа прославити светли дан идућег 6 септембра.

Посебна окружница Савезне управе даће појединости о извођењу овог лепог дела и упутства како бр. јединице треба да поступе да своју дужност у овоме најбоље испуне.

М. СМЉАНИЋ

Пишу против frankovaca, a šikaniraju Jugoslovene

Ne prode dan, a da pretstavnici HSS u Banovini Hrvatskoj ne upute neku oštru reč FRANKOVAČKIM EKSTREMISTIMA I RUŠITELJIMA. Tako je n. pr. poslanik TOMAŠIĆ održao nedavno govor, u kome je (kako javlja „Hrvatski dnevnik“) najoštrije osudio „sve one pismene intrige i anonimne letke, kojima je svrha da se u Banovini Hrvatskoj stvori zabuna, da se složni narodni redovi pokolebaju, i da se dovede do unutrašnjih obračunavanja, kao što je to bilo i kao što jest i sada u nekim drugim državama. U Banovini Hrvatskoj ne čemo građanskog rata, niti obračunavanja za tuđe interese.“

Urednik „Hrvatskog dnevnika“, DR. JAKOVLJEVIĆ, je održao takode govor, u kome je oštro napadao ljude, koji se „nazivaju radikalnim elementima“, koji bi hteli da dodu do vlasti u Hrvatskoj i koji prigovaraju HSS, da je kapitulirala. Dr. Jakovljević je izjavio, da je Hrvatska seljačka stranka „nositelj politike slobodnog naroda, koji se nedaje ni od koga potkupiti i koji neće nikome robovati“. Napao je frankovačke elemente, da sabotiraju politiku Banovine Hrvatske, da su se uvukli u razne ustanove, i da svuda rade na tome, da izazovu nezadovoljstvo. Međutim kad bi oni došli na vlast, ne bi dozvolili nikome ni pisnuti.“

Na istoj toj skupštini je i zagrebački gradski zastupnik, G. ARKO, pozvao gradane, da ne veruju raznim letcima, „za koje se ne zna o čijem trošku se štampaju“, i kazao je, da „treba sve te razorne elemente izbaciti iz hrvatskih redova“.

Frankovci se međutim svemu tome srdačno smeju, dokle god, kod svakog novog postavljenja u Banovini Hrvatskoj uspevaju da uvuku čitav niz svojih „trojanskih konja“ (i da izbace čitav niz vrlo konstruktivnih Jugoslovena i Sokola!); i dokle god uspevaju da se uvuku u svaku organizaciju HSS, i da njenu borbu upute, ne u pravcu protiv sebe, već — protiv svega što je jugoslovensko...

Smrt brata Joze Šegvića

U poslednji čas smo primili kratku obavest iz Splita, da je tamo, u 55 godini života, preminuo brat Josip Šegvić, dekorativni slikar.

Smrt Joze Šegvića, jednog od najsimpatičnijih i najpopularnijih Splitsana, duboko će se dojmiti svih onih koji su ga poznavali. Sin starog nacionalnog borca, i dugogodišnjeg sekretara splitske gradske opštine, Marina Šegvića, brat Jozo je od malih nogu ušao u prve redove borbeno hrvatske omladine, koja je u rušenju Austrije i u jugoslovenskom narodnom jedinstvu videla jedini spas. Otkad god znade za sebe, bio je član Sokola, u kome je prošao sve kategorije i vršio različite funkcije jednako kao i u mnogim drugim nacionalnim udruženjima u Splitu. Kao jedan od najboljih učenika našeg poznatog umetnika, Inkiostrija, došao je s njime, još pre rata u Beograd, gde je skupa s njime radio i gde se oženio beogradankom, Milicom Pandurović. Isticao se naročito borbenošću u redovima predratne jugoslovenske nacionalne omladine, pa je zbog toga bio nebrojeno puta apšen i proganjan; a za vreme svetskog rata proveo je preko godinu dana na robiji i docnije bio interniran u nekom austrijskom logoru. Posle rata je nastavio nacionalnim radom, ostajući uvek veran sokolstvu i jugoslovenskoj misli, tako da nije bilo jedne nacionalne akcije, ili manifestacije u Splitu, bez prisustva brata Joze. Odlikovan je bio Jugoslovenskom krunom, V stepena.

I u privatnom životu brat Jozo je bio neobično vedra i simpatična pojava, uvek spreman na šalu i pun nepokolebljivog optimizma i vere u pobjedu zdrave nacionalne misli. Za vreme rata u tavnici nije ga ostavljala dobra volja ni za vreme najtežih iskušenja; pa je njegova duhovnost i njegova vedrina zračila u tehom svima njegovim drugovima. Nenadna njegova smrt, dok je još bio u punoj snazi, znači velik gubitak za nacionalne jugoslovenske redove u Splitu, za čitavo jugoslovensko sokolstvo, i za sve njegove stare prijatelje i drugove, koji neće nikad zaboraviti njegove dobrote, plemenitosti i patriotizma. Bratu Jozu Šegviću neka je večita slava!

N. B.

Sokolske priredbe u Borovu

U subotu, 1. februara, održan je u Borovu dvoboj članskih vrsta Sokolskih društava Osijek—Matica i Borova. Nastupile su najbolje vrste članova u slobodnim sastavima na svim spravama i u prostim vežbama.

Utakmice je otvorio br. Hodovski, načelnik društva Borova. Rezultati pojedinaca su sledeći:

Momčilović M. (Osijek) 58.2; — Vukičević P. (Borovo) 56.4; — Pakovac A. (Osijek) 53.6; — Macakanja M. (Osijek) 53.2; — Šulc Josip (Osijek) 50.9; — Veljin Dušan (Osijek) 48.3; — Stojanović M. (Borovo) 48.2; — Ristić Slob. (Borovo) 47.6; — Milinković D. (Borovo) 46.9; — Bojić Zvonko (Borovo) 44.6; — Čodanović S. (Osijek) 44.2; — Stoilković M. (Borovo) 43.6; — Ružičić J. (Osijek) 42; — Milosavljević V. (Borovo) 39.4; — Samardžija M. (Borovo) 31.9.

Ukupno su članovi Osijeka—Matice osvojili 312.30 tačaka, a članovi Borova 292.70 tačke. Zaključen je revenaš između Osijeka i Borova, u Osijeku 8 marta.

U nedelju 2 februara održana je utakmica u košarci između članskih vrsta Osijek—Matice i Borova. Ovo je prva međudruštvena utakmica u ovoj igri u župi Osijek. Vrste su nastupile u ovim sastavima: Osijek—Matica: Pakovac, Macakanja, Veljin, Čodanović i Ružičić. Borovo: Ristic, Stoilković, Samardžija, Stojanović, Milosavljević, Bogdanov i Majetić.

Utakmica je bila brza i oštra. Sudili su braća Brandajs Jovica i Vukičević Pero. Igrači su dali sve od sebe, a kao najbolje treba istaknuti kod Osijeka br. Pa-

Takmičari na Saveznim smučarskim utakmicama na Planici

Naša pesma

SOKOLSKOM SNAGOM SVOM!
Neka se svuda ori,
Palatom, vilom, kolibom
Po polju, njivi i gori.

ZA NAROD, ZA KRALJA!
Nek otac priča sinu,
Kako nam raditi valja,
Kako heroji ginu.

ZA MILI DOM!
Kako se gine, strada,
Kakvi smo nekad bili
Takvi da budemo sada.

ZDRAVO, ZDRAVO, ZDRAVO...!
Neka se svuda ori,
Neka nam pozdrav bude,
Gde god se naši zbori.

Kreka

MILAN STEFANOVIĆ

Odlazak brata M. Maržana iz Beograda

Prošlog utorka napustio je Beograd odlični sokolski radnik, brat Marijan Maržan, voditelj kancelarije Načelnništva Saveza Sokola K.J., prednjak Sokolskog društva Beograd—Matica i poznati propagator košarke, kojoj je bio pravi pionir ne samo u Beogradu, već i u čitavom Savezu. Napose se istakao kao vodnik i sudija za košarku, a također i kao igrač.

Bratu Marijanu Maržanu, koji je bio uzor sokolskog radnika, jer je sve slobodno vreme provodio u sokolani, priredilo je Sokolsko društvo Beograd—Matica srdačno oproštajno veče, na kojem su brojna braća isticala njegov rad i zasluge. Naročito je bio dirljiv ispraćaj na željezničkoj stanici.

I »Sokolski Glasnik« gubi u bratu Maržanu vrednog saradnika, pa mu želi svaku sreću.

kovca, a kod Borova br. Ristića i Stojanovića. Konačan rezultat je 38:32 za Borovo, poluvreme 15:14.

Годишње скупштине Београдских друштава

Једно од најстаријих соколских друштава у Београду, Београд I, одржало је XX годишњу скупштину, коју је отворио старешина Др. Феликс, санитарски пуковник. После извештаја о раду скупштина је усвојила предлоге да се у Малом Мокром Лугу закупи земљиште за друштвене излете и одмаралиште. Примљен је и предлог да се на соколским приредбама за соколе у вежбаоници не точе алкохолна пића. Предложена управа по кандидационом одбору била је мало измењена и састављена са другом листом. Веома топло био је поздрављен повратак великог дела ранијих чланова.

Изабран је за старешину Драгољуб Вишњић, рентијер, заменици: Фрања Гатијан и Димитрије Станковић, начелник: Ђорђе Илић, наставник гимназије и један од оснивача овог друштва, заменик Иван Седлачек, прив. чиновник и новинар, Начелница Славомира Милетић, заменици: Милица Марковић, Љерка Штефан и Нада Петровић. Тајник Јован Бурић. Просветар: Танасије Илић, Благajник: Никола Качаник, Економ: Драгутин Орешковић, Матричар: Миша Поповић, Записничар: Марко Вуковић, Лекар: Др. Душан Ракић, Претседница Добротворног отсека Милева Милојковић. Чланови управе: Др. Диониз Година, Александар Марковић, Др. Јован Вукелић, Милан Чупић, Радивоје Матић, Живојин Гајић. Надзорни одбор: Стеван Деретић, Милорад Јововић, Урош Влаховић, Миленко Ђасић и др.

У Саветодавни одбор изабрани су стари и испробани радници: Др. Милорад Феликс, Милош Зувитео, Др. Воја Кујунџић, Душан Бркић, Сванимир Алексић, Бранко Димитријевић, Анте Гргић, Драгутин Орешковић, Анте Тадић, Јеврем Недић и други.

Жупу су заступали браћа Др. Пера Илић и Бора Марковић. Судећи по свему, изгледа, да су се у друштву средиле прилике, које су кочиле рад више година.

Соколско друштво Београд II одржало је тринаесту годишњу скупштину, којој је у име жупе присуствовао старешина, Веља Поповић. Скупштину је отворио инж. Лаза Костић, и изнео рад у прошлој години.

После извештаја функционера изабрани су у нову управу: за старешину инж. Лаза Костић, потпретседник београдске општине, заменици Душан Јовановић, Данило Пантић и Јован Вучовић. Начелник Милош Роксандић, заменици: Драгослав Сиротановић, Михајло Катаринић и Владимир Широња. Начелница: Дана Роксандић, заменици: Милица Илићин, Нада Настасовић и Мила Драговић. Тајник: Николић Радмило. Просветар: арх. Миодраг Настасовић. Благajник: Сретен Пејић. Затим, Будимир Гајић, Душко Павловић и још велики број лица у управу, надзорни одбор и суд власти.

Скупштина је са задовољством примила да је општина подарила земљиште за зидане дома, као и да је присутни Владимира Митић, велетрговац, кум друштвене заставе, дао први прилог

за дом од 100.000 динара, који се има подићи до 6 септембра.

Соколско друштво Земун I одржало је годишњу скупштину пред великим бројем делегата жупе Београд и бројним чланством, које је поздравио брат Велимир Пловић. Затим је брат Д. Станковић изнео резултате рада у минулој години. Одржане су бројне приредбе, академије, 36 посела итд. Број чланства прелази 300. Велика заслуга за напредак друштва припада Дому слепих у Земуну, Коњичкој школи и Школи Краља Александра, чије управе свесрдно помажу рад друштва. Изабрана је нова управа, на челу са братом Вељком Рамадановићем.

Соколско друштво Београд VII одржало је годишњу скупштину у сали Привредничког дома. Старешина, Секула Зечевић, изнео је да је друштво тешко погођено отказивањем вежбаонице од управе „Привредника“, где се дуго времена вежбало. Сада се часови вежбања одржавају у тесним и нехигијенским просторијама. Стављено је у дужност новој управи да се побрине за потребне просторије. После извештаја из којих се видео билан напредак, за старешину поново

је изабран Секула Зечевић, заменици: Саво Сурутка, Тихомир Матић, Ђорђе Гаџеша. За начелника Душан Костадиновић, за начелницу Милена Михаиловић, за просветара Станислав Геренчевић, за благajника Десимир Зечевић. Сем тога изабран је у управу и суд части те Надзорни одбор већи број соколских радника овог агилног друштва.

Соколско друштво Београд IV, Ћукарика, одржало је годишњу скупштину у присуству великог броја чланства и делегата жупе, брата V. Поповића, старешине, које је поздравио брат Др. M. Stefanović, сећајући се добротвора и кумова друштвене заставе: Милице Јовановић и Милке и Vase Кнежевића, као и умрлих чланова. Затим су даљ извештаје: начелник Шпиček, просветар Јанаковић, благajник Тасић и др., из којих се види успешан рад, особито у техничком погледу, иако друштво није могло довршити градњу дома. Нарочита пажња је посвећена народно-одбрамбеном раду. На челу друштва остала је досадања управа, са Др. Stefanovićем Миодрагом, старешином. После скупштине приредена је заједничка вечера за учеснике.

Годишње скупштине јединица у осталој Југославији

Соколско друштво Ljubljana I, на Taboru, одржало је XXXIII-ћу годишњу скупштину пред око 500 припадника и делегатом жупе br. Jazbecom, коју је отворио старешина, инж. V. Bevc, istakavši postignute uspehe u SPP i potrebu spremanja za proslavu tridesetpet godišnjice. Iz referata funkcionera vidi se nadasve uspešan rad Sokola. I. Veliki broj priredaba i proslava održan je minule godine, kao osvećenje spomenika Kralju Ujedinitelju, odbrambeni zbor, besplatno letovanje za decu u Boštanjju, uređen Letnji paviljon, u kom je smeštena Gregorič-Gruntareva knjižnica, sa preko 9000 knjiga itd. Vrlo agilni su društveni oseci, napose streljački, glazbeni, lutkarski, naraštajski, lekarski i dr. Vežbalo se redovno i nastupalo na svima priredbama pod vođstvom 14 prednjaka. Broj pripadnika iznosi 1.373, novih 186. U ime župe, pohvalio je rad taborских sokola, brat Jazbec. Govorio je i stari sokolski veterani, Dr. Pavle Pestotnik. Izbabrana je nova управа, којој је опет на челу ing. V. Bevc. Pored velikog broja ostalih, u upravi su i ova braća: Vrečar, Urbas, Jug, Sket, Pirč, Bežek, Flegar, Rebec, Lozež, Sedej, Erbežnik, Tumpej, Turk, Dr. Minar, Grünfeld, Dr. Pestotnik, Vrhovnik, švajgar i dr.

Соколско друштво Ogulin одржало је годишњу скупштину у присуству већине чланова нарочито вежбаћа, а коју је отворио старешина br. Vladimir Bosnić, prikazavši rad u minuloj godini. Izveštaji su primljeni jednoglasno, нарочито извештај брата Милана Ivoševića, тајника, коме је скупштина изразила хвалу на великом послу, кога је током године сам обављао, јер је већина чланова управе и предначког збора била на вежби. Imovina друштва износи

Din. 484.327.56. Tehnički rad razvijao se sa uspehom. Održano je nekoliko uspešnih priredaba. Broj vježbača je u stalnom porastu uпркос nastojanju i zabranama đacima mjesnih škola. Prosvjetni rad je također bio plodonosan. Uredena je i čitaonica i biblioteka.

U novu upravu uz nekoju stariju braću, izabrani su u glavnom mladi članovi i vježbači, na čelu sa zaslužnim i dugogodišnjim starešinom, br. Vladimirom Bosnićem.

Соколска četa Teslić-Barić, župa Tuzla, održala je devetu godišnju sкупштину pred brojnim članstvom i delegatima matičnog društva, S. Čauševićem i B. Đukanovićem, које је поздравио брат Polašček, сећајући се уједно умрлог старешине, брата D. Lipića. Četa je uprkos neprilikama, o kojima pišemo na drugom mestu, uspešno radila. Izbabrana je nova управа, u којој су браћа: J. Kitić, B. Savković, S. Marjanović, M. Mirković, B. Petrović i drugi.

Соколско друштво Banatsko Karadordevo одржало је годишњу скупштину, на којој је старешина, брат Ivančević, podneo izveštaj o SPP. Iduće godine pristupiće se podizanju Sokolskog doma, a sokolsko zemljište biće uređeno i ograđeno. Vežbe je pohađalo 476 članova, 538 naraštaja, 1055 muške i 671 ženske dece. Predavanja i govore pred vrstom slušalo je 1747 lica. U gotovom društvu raspolaže sa 27.500 dinara.

Соколско друштво u Pirotu одржало је годишњу скупштину у присуству бројног чланства и грађанства i komandanta mesta generala Otmara Langerholca. Starешина M. Isaković, podvukao je uspehe u minuloj godini, koji se

najbolje ogledaju u okviru zaveštava SPP. U novu upravu izabrani su M. Isaković, Lj. Ljubenović, D. Aleksić, B. Stamenović, Ž. Kostić, I. Špadijer, R. Jekić i dr.

Оmladinski otek Sokolskog društva Zagreb 3 одржао је 22 pr. m. prvu godišnju sкупштину. Iako je osnovan pred 3 meseca, Otek je priredio uspehu prosvetno-tehničku akademiju, nekoliko debatnih večeri i prikupio dosta novog članstva, učinio program rada itd. U vidu su razne priredbe, logorovanja, članski sastanci, sokolska propaganda među omladinom Banovine Hrvatske. Za pretседника izabran je brat Perović Slavko, za тајника Širotković Jakov, dok su u upravu ušla braća Stari Milan, Buršić Ljubodrag, Petar Jaroslav, Koščina Jenko i Marčelja Davorin, te sestre Perović Marija, Žabkar Kristina, Vujić Ljubica, Klarić Tatjana, Mičijević Nevenka i Zorić Nada. Otek sprema prosvetnu akademiju u aprilu.

Соколска četa Ložišće одржала Jagodina, održala je 26 januara godišnju sкупштину, коју је отворио brat старешина, а brat M. Grujić, referent za čete, govorio je o radu na selu. Načelnik matičnog društva, brat Miletić, pozdravio je rad čete, pa je izabrana nova управа, коју чекају опсежни задаци u овој години.

Соколска četa Ložišće одржала je 26 pr. m. svoju glavnu godišnju sкупштину, u prisustvu delegata župe Split, brata inž. J. Kodla i delegate matičnog društva Miha, braće Dr. A. Mandinića i N. Filipića. U dupkom punoj dvorani starешина je pozdravio braću delegate, a funkcioneri pročitali izveštaje. Uz malu izmjenu izabrana je stara управа. Uz pjevanje „Oj Sloveni“ zaključena je sкупština.

Соколско друштво Arilje одржало је годишњу скупштину 26 januara. Sкупштини је присуствоvalo starешина župe, brat Draškić sa bratom Kumrićem. Izbabrana je ponovo stara управа, dopunjena novim članovima. Zatim je brat Draškić održao vatreni govor u kome je podvukao prilike sa kojima se danas bori naš narod i sokolstvo. Dao je sugestije u po-

Joža Trdina: „Otrokova telesna vuzjoja“ (telesno vaspitanje deteta)

Naša sokolska i telesno-vaspitna literatura obogaćena je jednom vrlo dobrom i korisnom knjigom. Napisala je naša poznata sokolska radnica, zamenica Savezne načelnice, sestra Joža Trdinova, na osnovu bogatog iskustva i dugogodišnjeg rada.

Knjiga je namenjena vodnicima telesnog vaspitanja male dece do prvog školskog godišta i moći će ovim korisno poslužiti, нарочито u gradskim društvima, a sem toga učiteljicama u zabavištima. U nekoliko članaka u početku knjige govori pisac o potrebi telesnog vaspitanja deteta, a нарочито gradskog deteta, o njegovom razvoju i o ciljevima telesnog vaspitanja. S tim u vezi upućuje na koji način treba da se vodi telesno vaspitanje deteta.

Nарочито opširno obrađuje poglavlje u kome daje uputstva o upotrebi gradiva, o ličnosti vodnice itd. Vežbovna града u knj-

GLASOVI ŠTAMPE
Beogradski list „Zemlja“, piše u uvodnom članku prošlog broja: „U govorima hrvatskih političara нарочито се истиче međusobna sloga hrvatskog naroda u današnjim prilikama. Treba uvek dodati da je potrebna sloga ne samo među Hrvatima, nego i slobodna Srbija, Hrvata i Slovenaca, jer bez te sloge i svesti o zajednici interesa ne može biti pune koristi od sloge Hrvata, ili sloge Srba ili Slovenaca pojedinačno.“

Ukoliko su teškoće koje treba savladivati veće, utoliko više treba jačati unutrašnji front. Zato je krajnje vreme da svaki pojedinac bilo u privatnom bilo u javnom životu podčeva svoje saradnje i postupke prema vrhovnom cilju, a to je mir u slobodi i nezavisnost zemlje. SVE ONO ŠTO BI LIČILO NA LIČNE KORISTI I LIČNE AMBICIJE TREBA IZOSTAVITI i odložiti za bolja vremena. U međusobnim odnosima mora zavladati snošljivost i popustljivost. Jednom reči, mora se postići gvozdena disciplina, uzdržavanje i odricanje u našem javnom životu da bismo se održali i sačuvali svoju snagu u ovim teškim i burnim vremenima.“

ODLUČNOST ŠVAJCARSKЕ

Agencija „Avas“ javlja, da je glavni zapovednik švajcarskih oružanih snaga, general Guisan, održao 3 februara govor, u kome je dao važne izjave o odlučnosti švajcarskog naroda, da se brani od svakog napada. General je kazao:

„Glavni zadatak naših oružanih snaga je taj, da neprestano drže zaposednute glavne tačke našeg obrambenog sistema.“

Od 1940. međunarodni događaji naterali su nas, da iz temelja izmenimo taj naš obrambeni sistem. Naš je plan, da u potrebnom slučaju iskoristimo do maksimuma sve prednosti svoga planinskog terena, da bi time nadoknadili brojčanu inferiornost svoje vojske.“

Na kraju svoje izjave, general Guisan naglasio je, da ima potpuno poverenje u snagu švajcarskog obrambenog sistema.

gledu budućeg rada i izrazio zadovoljstvo za dosadašnji rad.

DOGAĐAJI U SVETU

Mađarski parlament je, bez diskusije jednoglasno prihvatio ratifikaciju Jugoslovensko-madžarskog sporazuma o večnom prijateljstvu.

Englezi javljaju, da se operacije u Libiji uspešno nastavljaju i da su već zauzeli varoš Siren, koja se nalazi oko 80 km. iza Derne. Englezi javljaju da su njihove čete već 200 km. pred Bengazijem, koji je glavna varoš Kirenajke. Prema Bengaziju engleske čete nastupaju putem uz more, i direktnim putem preko pustinje; ali Italijani javljaju da su na tom putu pružili jak otpor u jednom utvrđenom klanu.

Demantujući vesti, koje ne prestano širi engleska propaganda, o nemirima i nezadovoljstvu u Italiji, agencija „Stefani“ ističe, da su nemački avijatičari, koji prolaze kroz Rim, predmet drugarskih manifestacija, sa strane italijanskih vojnika i građanstva.

Položaj u Francuskoj se poslednjih dana smatra se kao veoma kritičan. Nemačka štampa otvoreno pokazuje nezadovoljstvo sa politikom maršala Petena i vlade u Višiu, i tvrdi, da maršal Peten veoma sporo provodi politiku saradnje između Nemačke i Francuske. Ima listova koji sumnjaju uopšte u ispravnost vlade u Višiu dok se otvoreno zalazu za politiku g. Laval i Flandena. U Parizu, koji se nalazi pod ne-

mačkom okupacijom, osnovana je nova francuska stranka, koju su stvorili prijatelji g. Laval i koja bi imala da se suprotstavi politici koju vodi Višl. Ta stranka traži da se Laval vrati u vladu, što bi bilo simpatično primljeno i sa nemačke strane. Ministar mornarice, Darlan, nastoji da pomiri oba gledišta, ali se misli da je taj zadatak prilično težak. Međutim se odlučno demantuju glasine iz engleskog izvora, da je nemačka vojska ušla u neokupirani deo Francuske.

Čitava svetska štampa je još uvek puna predviđanja o nemačkoj invaziji Engleske. Prema američkom mišljenju, smatra se da će Engleska biti izložena čitavom nizu udara sa strane Nemačke. Ističe se, da Nemačka sprema goleme snage za taj cilj. Italijanski list „Oggi“ piše da i pak ne treba mnogo fantazirati i očekivati neka čudesa u tom pogledu. Kada se govori o invaziji Engleske, ne treba misliti u stilu Julesa Verna, već treba računati s time da se tamo nalazi prilično jaka vojska, koju treba svladati. Međutim su nemačke pripreme svestrane.

Izgleda, da će zakon o pomoći Engleskoj biti skoro prihvaćen u Americi. Američki državnik, Vilki, koji se nalazi u Engleskoj, izjavio je svoje udivljenje prema držanju Engleza i obećao punu pomoć Amerike. G. Vilki je pose-

tio i predsednika irske vlade, De Valeru.

Japanski ministar spoljnih poslova je izjavio, da odnosi između Amerike i Japana nisu nikada bili tako loši kao sada; jer Amerika nikako neće da razume, da je Japan ušao u trojni pakt samo zato da očuva mir.

Agencija „Tass“ demantuje vesti stranih listova, da Sovjetska Rusija prodaje oružje Turskoj da ima o tome neki sporazum sa Ankarom. Iz Turske se javlja, da se tamo položaj na Balkanu smatra konsolidovanim i da će držanje Turske u mnogo čem ovisiti o držanju Bugarske.

Nekoliko bugarskih ministara držalo je u poslednje vreme govore, u kojima se tvrdilo da bugarska spoljna politika ide za održanjem mira i da nema nameru nikoga da napada. Bugarski ministar poljoprivrede, Bagrijanov, koji se zalagao za plansku privredu, predao je ostavku.

Akademija nar. pesama u Kreki

Sokolsko društvo Kreka, Župa Tuzla, priredilo je 27 januara akademiju narodnih pesama uz gusle. Učestvovali su braća Radojica Nikčević, tvorac poznatog nacionalnog hrama i Ilija Vuković, radio pevač uz gusle.

Akademija je vrlo dobro uspešla a sala je bila prepuna posetilaca, koji su dali vidnog dokaza da je Kreka zaista gnezdo sokolova. M. S.

Novi broj „Naše radosti“ za naraštaj i decu

Ovih dana oštampan je najnoviji broj, 3-4 »Naše Radosti«, lista jugoslovenskog sokolskog naraštaja i dece, sa vrlo zanimljivim, poučno-zabavnim sadržajem, na 36 strana, ilustrovanim neobično velikim brojem slika i crteža. Od brojnih članaka pominjemo ove: Metlar in kralj, finska priča; — Štitite ptice; — Kukci jači od čoveka; — Čudežna moć indijskih fakirjev; — Vežbe, od Udickog; — To so vam obedi; — Dobrovoljna služba; — Iz mog zavičaja; — Ivo želi postati padobranac; — Karadordeva zvezda i njeni vitežovi, od Matešića; — Staklena princeza; — Brzina...; — Kako je Lindbergh postao avijatičar; — O postanku vatre; — Bombe, bombe, bombe (sa mnogo crteža); — Alahov bijes, velika pripoved, od Gerta; — Kiča sokolić; — Uzor priroda itd. I korice su pune raznih zanimljivosti, igara, šala i dr.

Poseban prilog je kalendar za 1941 godinu.

I »Naši mališani«, prilog za najmlađe donosi na 28 strana mnoštvo priča, pesama, slika itd.

»Naša Radost«, zajedno sa prilogom »Naši mališani«, izlazi svakog meseca, a pretplata je samo 10 dinara, na godinu i šalje se čekom broj 57-686. Narudžbe slati upravi, Savez Sokola K. J., Beograd, poštanski pretnac 342.

Napominjemo, da je i ovaj broj poslan samo onim pretplatnicima, koji su podmirili pretplatu.

ЈЕДАН ВОЈНИ КОНКУРС

Инжињерска подофицирска школа „Краља Петра Великог Ослободноца“, у Шапцу, расписала је конкурс за пријем питомца из грађанства, са 1 априла. Пријаве се примају до 15 марта, а конкурсати могу лица, рођена у времену од 1 јануара 1920 до краја 1923 године, наши држављани, непорочни, са основном школом, којима родитељи одобравају пријаву.

Молбе се шаљу командама надлежних Војних округа, таксиране са 10 динара и обложене крштеницом, школском сведобом, домовницом, уверењем о владању, уверењем о нежењености и одобрењем родитеља. Молбе до 15 марта морају бити у Шапцу. Позвани кандидати добиће карту за бесплатну возњу. У школу ће се примати и лица из сталног кадра.

Потање упуте могу се видети из конкурса код општинских и војних власти.

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР М. МИТРОВИЋ

Теразије 22 (до Москве)

има швајцарских часовника за руку и цеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета

Браћи и сестрама попуст

Цене врло солидне. Стручан рад

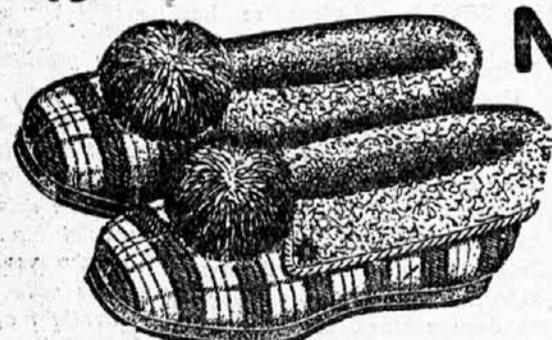
Тражите цене за израду

КЛИНАЦА И ЗНАЧКА (3-ст)

49

DOBRO OBUVEN NE BOJI SE ZIME

7225-44
Топле женске кућне папуће од меканог карираног дубла, са коžним доновима и меџуџоновима од филца.

149

9937-68022
Издрљјиве мушке полупееле од јаког говеџег бокса, са гуменим доновима и потпетцима.

39

7252-54
Високе кућне папуће за ђјecu. Израџене су од топлог вуноног дубла.

129

4444-64624
Јакe ђјевојаџке цпеле на шпангу, са коџним доновима и потпетцима. Подесно за сваки штрапe.

169

4267-68004
Јакe, високе мушке цпеле од пресоване коџе, подесне за сваки и најтежи рад, са дебелим и издрљјивим гуменим доновима.

79

8262-68002
Високе ђјеџе цпелце од јаког бокса, са јаким гуменим доновима.
Од броја 27 до 30 Дин 79.—
Од броја 30.5 до 34 Дин 99.—
Од броја 34.5 до 39 Дин 119.—

169

2806-66149
Нови модел из амерџке колекџје. Отворене цпеле од сeмиша, комбиниране са лаком. Израџујемо их у црној и плавој боји.

